

N:o 1.

Ank. till Riksd. kansli den 21 februari 1893, kl. 5 e. m.

*Första Kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande n:o 1,
i anledning af väckt motion i fråga om undersökning af
margarin, som införes från Norge.*

Förordningen angående Sveriges och Norges ömsesidiga handels- och sjöfartsförhållanden den 30 maj 1890 är i nedannämnda delar af denna lydelse:

Art. I.

Om handelsgemenskapen landvägen mellan de förenade rikena.

§ 1.

Alla naturalster och tillverkningar, ehvad de äro inhemska eller utländska, kunna från det ena af de förenade rikena till det andra landvägen såväl ut- som införas, såvidt icke gällande karantänsföreskrifter deremot lägga hinder i vägen eller eljest, efter hvad nedan i denna § sägs, hinder deremot möter, — — — — —
— — — Får i det ena riket vara frambringas eller tillverkas endast af viss beskaffenhet eller är varas tillverkning derstädes underkastad särskild offentlig kontroll, må införsel af sådan vara från det andra riket ega rum endast så vidt varan uppfyller de i det förra riket för densamma stadgade

Bih. till Riksd. Prot. 1893. 8 Saml. 2 Afd. 1 Band. 1 Häft. (N:is 1—2.)

betingelser och kan vid införseln underkastas sådan undersökning, som anses nödig för att kontrollera, att så är förhållandet.

§ 3.

Svenska eller norska naturalster eller tillverkningar skola vid införsel landvägen från det ena riket till det andra vara fria från tullafgifter, med undantag af:

— — — — —
 Är varan åter tillverkad, helt eller delvis, af utländska, i någotdera riket tullpligtiga ämnen, och kan det derå nedlagda arbetet hänföras till hvad med husflit, handverk eller fabriksverksamhet allmänneligen förstås, då må ock sådan vara räknas till svensk eller norsk tillverkning, utom i de fall att bearbetningen endast består i:

- 1:o Förmalning, krossning, blandning, bakning, torkning, siktning,
- 2:o Rensning (rectificering) af bergolja,
- 3:o Fällning, kantning, hopsyning, förseende med linning, knappar, fransar eller spetsar och dylikt,
- 4:o Målning, lackering, bronsering eller anbringande af annan yt-
betäckning,
- 5:o Tvinning, sammanslagning, blekning, färgning, tryckning eller appre-
tering af garn, snören och manufakturvaror,
- 6:o Sammansättning af delar medelst limning, spikning, nitning, skruf-
ning, lödning och dylikt,
- 7:o Formning och pressning af hatt- och mössämnen, putsning, pole-
ring; eller
 andra i förhållande till den färdiga varan mindre väsentliga bearbet-
ningar, hvilka begge rikenas tullmyndigheter finna böra med här förut upp-
räknade bearbetningar vara likställda.

Art. II.

*Om svenska och norska fartygs ömsesidiga rättigheter samt handelsgemenskapen
 sjöledes mellan de förenade rikena.*

§ 14.

Svenska eller norska naturalster och andra varor, hvilka efter ordaly-
delsen i § 3 äro att anse såsom svenska eller norska tillverkningar, skola,

när de införas från det ena till det andra riket i ettdera rikets fartyg, utan att fartyget under resan i främmande hamn lossat eller lastat, vara tullfria eller tullpliktiga enligt hvad i ofvannämnda § är bestämdt, utan afseende på partiets storlek, endast med undantag af spanmål, malen eller omalen, för hvilken vara, der den i allmänhet är tullpliktig, skall erläggas half tull.

I öfrigt kommer, beträffande såväl rättigheten till varors ut- eller införsel sjöledes från ena till andra riket som beräkning af tullavgifterna dervid, att i hvardera riket till efterrättelse gälla hvad der angående varors ut- eller införsel samt förtullning i allmänhet är eller varder stadgadt.

Vid det tillfälle, då Kongl. Maj:t beslöt framställning till Riksdagen om antagande af den förordning angående Sveriges och Norges ömsesidiga handels- och sjöfartsförhållanden, hvilken af Riksdagen antogs och under den 30 maj 1890 af Kongl. Maj:t utfärdades, yttrade statsrådet och chefen för finansdepartementet, att såsom ett resultat af de i ämnet förda förhandlingarna föreläge ett förslag till affattning af § 1, som öppnade tillfälle att stadga ut- och införselbud i alla de fall, der det kunde vara någon anledning antaga, att yrkanden på dylika förbud kunde med någon styrka framträda.

Ett fall, då i Sverige en varas tillverkning är underkastad särskild offentlig kontroll, är vid tillverkningen af margarin, i afseende hvarå förordningen angående kontroll å tillverkningen af margarin samt å handeln dermed den 11 oktober 1889 i § 4 föreskrifver, att tillverkning af margarin annorledes än till förbrukning i eget hushåll skall stå under tillsyn af en utaf Kongl. Maj:ts befallningshafvande dertill förordnad person, hvilken det åligger att noggrant vaka deröfver, att endast fullgoda och för helsan oskadliga materialier vid tillverkningen användas samt att tillverkningen jemväl i öfrigt bedrifves på sådant sätt, att fabrikatet icke varder för helsan menligt. Tillsyningsmannen åtnjuter arfvode, som erlägges af tillverkaren och bestämmes af Kongl. Maj:ts befallningshafvande, men ej får för hel månad understiga 100 kronor eller öfverstiga 300 kronor. I fråga om margarin, som från utlandet införes, föreskrifves deremot endast, att varan skall förvaras i kärl, som äro af viss form och försedda med visst märke, såsom är stadgadt om de kärl, i hvilka inhemsk margarin förvaras. Sedan den

1 juli 1888 är smör och konstgjordt smör, d. v. s. margarin, belagdt med införseltull af 20 öre för kilogram.

Under nedannämnda år har införseln af smör, konstgjordt, utgjort i kilogram:

	år	1888	1889	1890	1891	1892 jan.—nov.
från Norge, landvägen		205,311	399,236	202,090	130,674	131,344
» » sjövägen		130,675	158,918	307,795	501,216	483,823
Summa		335,986	558,154	509,885	631,890	615,167
från andra länder		135,206	36,899	87,338	91,428	1,595
Tillsammans kg.		471,192	595,053	597,223	723,318	616,762

Med förmälan, att i Norge ej finnes någon »särskild offentlig kontroll» öfver magarinfabrikationen, hvaraf framginge, att norsk margarin antingen icke finge införas till Sverige eller ock skulle vid införseln underkastas sådan undersökning, som ansåges nödig för att kontrollera, att margارينen vore tillverkad enligt den svenska förordningens föreskrifter, men att emellertid intetdera iakttoges, utan norsk margarin infördes till Sverige i stora mängder och utan någon som helst undersökning, så att den svenska margarinförordningens föreskrifter delvis gjordes illusoriska och den svenske fabrikanten ställdes ogynnsammare i Sverige än den norske fabrikanten, har herr *P. Bondesson* i en inom Första Kammaren väckt motion n:o 1 föreslagit, att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, att mellanrikslagens af den 30 maj 1890 föreskrifter i § 1 om undersökning af från Norge importerade varor måtte tillämpas äfven för margarin.

Utskottet, till hvilket motionen blifvit hänvisad, finner densamma ur vissa synpunkter beaktansvärd. Såvidt utskottet kunnat utröna, förekommer kontroll å tillverkningen af margarin icke i Norge, och utskottet vet ej heller, att sådan undersökning förekommer i andra länder. Derigenom inträffar, att syftet med förordningen den 11 oktober 1889, eller att betrygga allmänheten mot att vid inköp erhålla margarin, som tillverkats af otjenliga ämnen, icke uppnås. Det har ock anmärkts, att inhemska tillverkare af margarin dels kunna befara att allmänheten, som icke eger visshet om att vid inköp af margarin erhålla en helsosam vara, förlorar förtroendet till det ämne, som utbjudes såsom margarin, dels ock finna sig obehagligt berörda af täflan med de norska margarintillverkarna, hvilka icke hafva att i likhet med de

svenska vidkännas någon kostnad för kontrollen, men hvilkas tillverkningar vid införsel till Sverige åtnjuta tullfrihet på grund af §§ 3 och 14 i förordningen den 30 maj 1890, deri med vissa undantag medgifves frihet från tull för norska tillverkningar, hvartill räknas alster af norsk fabriksverksamhet, äfven om varan tillverkats af utländska, i ettdera riket tullpligtiga ämnen.

Då tillverkning af margarin i Sverige är underkastad särskild offentlig kontroll, skulle visserligen på grund af § 1 i förordningen den 30 maj 1890 vid införsel *landvägen* till Sverige från Norge af margarin kunna uppställas den fordran, att varan måste uppfylla de i Sverige för densamma stadgade betingelser och kunna vid införsel underkastas sådan undersökning, som anses nödig för att kontrollera att så är förhållandet. Någon föreskrift härom är dock ännu icke meddelad. Då emellertid den betydligaste införseln af norsk margarin eger rum sjöledes, varder det för ändamålets vinnande nödvändigt att enligt § 14 i samma förordning meddela enahanda bestämmelser vid införsel af margarin från andra länder som från Norge, och enär sådan undersökning, som ifrågasättes, icke lärer kunna ega rum å margarin, skulle således för vinnande af motionärens syfte erfordras ett allmänt förbud emot införsel af margarin. Frågan erhåller således en omfattning, som är allt för vid, för att densamma skulle kunna rymmas inom den ram, motionen anvisar; och utskottet får därför, utan att ingå i närmare pröfning om lämpligheten af ett sådant förfarande, som motionären föreslagit, hemställa, att motionen måtte af Första Kammaren lemnas utan afseende.

Stockholm den 20 februari 1893.

På utskottets vägnar:

ROBERT DICKSON.

Reservation

af herr *Kockum* mot vissa delar af motiveringen.
